

נאות דשא

לרבינו שמואל דב אשר בן רבינו מרדכי יוסף ליינער
עם רברבים עלי דשא

reuvenboshnack@gmail.com

ראש השנה

אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון (תהלים פט, טז)¹. יש לדקדק לפי הנראה צריך לכתוב השם אחר באור פניך. אך הענין הוא, כי איתא בזוה"ק (ח"ג דף רלא ע"ב)² תוקעי תרועה לא נאמר רק יודעי תרועה, דידעי דא.

וגם אמר כי לשון תרועה הוא לשון שבירה כמה דכתיב (שם ב, ט)³ תרועם וגו'. והענין הוא, כי בראש השנה נברא העולם, וברא הקב"ה את העולם בשם אלקים. ויש לדקדק מפני מה לא ברא את העולם בשם הוי' שהוא מדת רחמים, כי עולם חסד יבנה, ולבסוף הצריך לשתף מדת הרחמים כשראה שאין העולם מתקיים במדת הדין⁴, והלא השי"ת רואה את הנולד, למה לא ברא אותו בתחילה בשם הוי'.

אך הענין הוא, כי השי"ת ברא עולמות ומחריבן עד שברא זה העולם לקיום ואמר דין הניין לי, לכך ברא את העולם בשם אלקים, כי השם הוי' יוכל לחלוק⁵, כי פסח הוא וא"ו ה"א וראש השנה הוא יו"ד ה"א, וגם האר"י ז"ל תיקן בכל מצוה לומר ליחד שם יוד ה"א בוא"ו ה"א, היינו שעל מצוה זאת שאנו מקיימין יתיחד שם הוי' ולא יתפרדו, לכן ברא השי"ת את העולם בשם אלקים ששם הזה לא יתפרד לעולם. ואחר כך ששיתף עמן שם הוי' ג"כ לא יתפרד, כי שם אלקים לא יניח אותו להתפרד. ולכן התפלל אברהם אבינו אדני הוי' בניקוד אלקים, וכן משה רבינו, כדי שהנקודה לא יניח אותו להתפרד.

ולכן נאמר אשרי העם יודעי תרועה דידעי דא⁶, היינו אשא ומיא ורוחא כחדא, היינו הב' שמות הקדושים ביחד דינא ורחמא כחדא כדי שלא יפרד השם הוי'. וזה הוי'. וזהו השם באור פניך יהלכון, היינו כשישראל רואה השם הוי' בשלימות בלי פירוד ח"ו אזי ילכו בטח באור פניו, וזהו שנרמז בזוה"ק פר' פינחס (שם)⁷ כי תרועה הוא שלשלת, והסימן מתקיעות הוא קשר, כלומר שקושרים השמות כמו בשלשלת שלא יתפרדו⁸. (כייק).

¹ אשרי העם יודעי תרועה יהנה באור פניך יהלכון:
² זוהר רלב ע"ב

(תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה וגו', לא כתיב שמעי, או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה. בגין (ס"א כגון) ספימין דדיירין באוריא דארעא קדישא, אינון ידעי תרועה. רנא דתרועה, כמה דכתיב, **(תהלים ב' ט')** תרועם בשבט ברזל. מאן עמא פישקאל, דנדעין רזיו עלאין דמאריהון, למיעל קמיה, ולא תקשרא ביה. וכל אינון דידעי רנא דתרועה, יתקרבון למיטה באור פניו דקודשא בריה דא. ודא אור קדמא דגניז קודשא בריה דא לצדיקיא. ועל דא אצטריך למנדע לה
³ תהלים (ב ט) תרועם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם:

⁴ רש"י בראשית א א

ברא אלהים ולא נאמר ברא ה', שבתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מדת רחמים ושתפה למה"ד, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים:

⁵ כלומר שכל מה שנברא, נברא משם הוי', וכל השם הוי', ויכול הוא לפרר לאותיות שמו יתברך ועודם נקרא בריאה ושם. אז זה בורא כל האפשרויות, אבל אינם בר קיימם כמו שמובן ממדרש של "בורא עולמות ומחריבן", השם אלקים לא יכול לפרר אותו לשמות אחרים, וזה שולל אפשרויות. לכן הקדוש ברוך הוא אמר דין הניין לי. כלומר זאת ולא אחרת.

⁶

⁷ (זוהר ג רפג ע"א) כשלישלאין ורומחין וספיפין. תרועה שלשלת אייה. ותרי תרועות אית בעשרה שופרות. ואינון חד. (חסר)

⁸ בדרך כלל אנשים מפחדים ממדת על מדת הדין, חושבים על מדה זאת שהיא לא כך טוב. אבל רואים מהמדרש איך מדת הדין נצרך כדי לקשור את הכל הבריאה ביחד. בלי מדת הדין הכל יהפך לתהו ובהו. לכו העם שיודע איך מדת הדין מקשר כל החלקים שבורים, כדי שיהיה

עולם, ילך באור פניו השם. אולי פה רואים מקור של מדת הדין שהוא בספירת בינה, מלשון בנין, איך בונים עולם של קיום. איך לוקחים חלקים שבורים ובונים עולם חדש של קיום.